ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОХИРУУЛАГЧ АГЕНТЛАГ
СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ
ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв (сая.төг)	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэт-гэлийн хувь
НЭГДҮГЭЭР ХЭСЭГ. БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГТ ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ АРГА ХЭМЖЭЭ							
1	**Зорилт 1. МОНГОЛ УЛСЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ 5 ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (2.4.8; 4.4.4), МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР (3.2.7.8; 3.3.3.4-6; 4.4.1.13; 4.2.9.8-9, 4.3.16.1-2), СХЗГ-ЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ХАНГАХ**	**2.9 тэрбум**	**Хэрэгжилт, %**	**95.1**	**96**	**Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт 85.7 хувь** **Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт 94 хувь** **Хэрэгжилтийн дундаж 90 хувь**	**90**
1.1	Үндэсний стандартад Олон Улсын стандартын эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх	300.0	Олон Улс, бүс нутгийн стандартад нийцүүлэн баталсан үндэсний стандартын эзлэх хувь	40.5%	41%	Стандарт, хэмжил зүйн газраас Худалдаан дахь тарифын бус саад тотгорыг бууруулахад олон улсын стандартыг нутагшуулах, Үндэсний стандартаар батлуулах, Олон улсын стандартын түвшнийг ахиулах зорилт тавин ажиллаж байна. Монгол Улсад 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 6536 стандарт хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаагаас 43 хувь буюу 2810 нь Олон улс, бүс нутгийн стандартад нийцсэн байна.	100
1.2	Бүтээн байгуулалт, мега төсөл болон экспортод чиглэсэн бараа, бүтээгдэхүүний стандартыг бий болгох, нэмэгдүүлэх	400.0	Батлагдсан стандартын тоо	17	37	- Мега төсөл болон бүтээн байгуулалтын 57, экспортод чиглэсэн бүтээгдэхүүний 4 стандартыг үндэсний стандартаар баталсан. (Тухайлбал: Нүүрс, нүүрсэн бүтээгдэхүүний ангилал 6457:2022 стандартыг шинэчлэн баталсан)	100

						- Эрдэнэс газ төслийн нэгжид хийн хоолойн бүтээн байгуулалттай холбоотой 320 стандартыг хэрэглүүлэхээр холбогдох журмын дагуу бүртгэсэн. Үүнд: Инженерийн хайгуул судалгааны 67, Зураг төслийн 253, инженерийн хайгуул судалгааны 67 барим бичиг. (ГОСТ-48; ГОСТ Р-18; "Газпром" НХН-ийн стандарт-1) - Монголын махны холбооны гишүүн 11 аж ахуйн нэгж байгууллагад дулааны аргаар боловсруулсан махан бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын БНХАУ-ын стандартыг бүртгүүлэн хэрэглэх мэдэгдэл өгсөн. - Олон улс, бүс нутгийн, гадаад орны 43 стандартыг бүртгэж мэдэгдэл олгосон.	
1.3	Сорьц тогтоох салбар лаборатори байгуулах, үнэт металлыг сорьцлох, эрдэнийн чулууг тодорхойлох үйл ажиллагааг өргөжүүлж, иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	600.0	Сорьцын хяналтын лабораторийн тоо	3	4	- Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсаны дагуу Шадар сайдын 2021 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн 48 дугаар тушаалаар "Үнэт металлын сорьц тогтоох салбар лаборатори байгуулах" үүрэг бүхий ажлын хэсгийг Стандарт, хэмжил зүйн газар, Монгол банк, УУХҮЯ, АМГТГ-ын төлөөллийг оролцуулан байгуулсан. Тус ажлын хэсгээс салбар лабораторийг Зүүн бүсэд буюу Хэнтий аймгийн Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн дэргэд байгуулахаар болсон. Ажлын хэсгээс Салбар лаборатори байгуулах танилцуулга, Засгийн газрын тогтоолын төсөл, зардал, хурлын тэмдэглэл зэрэг холбогдох мэдээллүүдийг боловсруулан Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр Шадар сайдын ажлын албанд хүргүүлсэн. Хэнтий аймгийн Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн байранд тус лабораторийг байрлуулахаар 89,23 метр квадрат 3 өрөөг бэлтгэсэн. Эрх бүхий байгууллагаас шийдвэр гарах ажил хүлээгдэж байна. Тайлбар: Эрдэнэсийн сангийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт эрдэнэс эзэмшигч хүн, хуулийн этгээд, бусад байгууллага нь эрдэнэсийн санд худалдах эрдэнэс, тэдгээрээр хийсэн эдлэлийг сорьц тогтоох эрх бүхий хуулийн этгээд, эсхүл сорьцын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаар сорьц тогтоолгон баталгаажуулсан байх үүрэгтэй гэсэн заалтын дагуу төрийн байгууллага заавал лабораторитой байх	90

						албагүй, хувийн хэвшил ч гэсэн лаборатори байгуулах эрх зүйн орчин бий болсон тул төрийн байгууллага заавал салбар лаборатори байгуулах шаардлагагүй болсон.	
1.4	Хийн тоолуурын ажлын эталон бий болгох, Шалгалт баталгаажуулалтын ажлыг гүйцэтгэх	600.0	Хийн тоолуурын эталоны тоо, баталгаажуулалтын гүйцэтгэлийн түвшин	-	1/30	1. Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу "Хийн тоолуур шалгах ажлын эталон бий болгох" төслийг шинэчлэн боловсруулж БНХАУ-ын Хэмжил зүйн хүрээлэн (NIM)-д 2022 онд хүргүүлсэн ба төслийг батлуулан хэрэгжүүлэхээр хамтран ажиллаж байна. Монгол Улсад хийн тоолуур шалгах ажлын эталон бий болгох хүрээнд газ импортлогч ААНБ-уудтай 2 удаа уулзалт зохион байгуулж төслийн талаарх танилцуулга, мэдээлэл хийсэн. 2. Хийн тоолууртай холбоотой олон улсын болон OIML-ын 3 стандартыг орчуулсан. Тайлбар: Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт 2022 онд шийдвэрлэгдээгүй тул Хийн тоолуурын ажлын эталон бий болгох ажил хойшлогдсон.	50
1.5	Цахилгаан хэмжлийн эталон тоног төхөөрөмжийн нарийвчлалыг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөв, гадаадын зээл тусламж	Нэмэгдүүлсэн нарийвчлалын түвшин	-	10%	Цахилгаан хэмжлийн эталон тоног төхөөрөмжийн нарийвчлалыг нэмэгдүүлэх 460 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт Улсын төсөвт 2022 онд тусгагдаагүй, хүлээгдэж байгаа ба дараах үйл ажиллагааны хүрээнд эталоны нарийвчлалыг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулсан. Үүнд: 1. Байгууллагын үйл ажиллагааны давсан орлого болох 133.8 сая төгрөгөөр өндөр нарийвчлалтай эталон мультметр нийлүүлэгдэж хувьсах ба тогтмол хүчдлийн эталоны нарийвчлалыг 0.0003 %-д хүргэсэн, мөн гүйдэл хэмжигч шалгах ажлын эталон ороомгийг бий болгож, хамрах хүрээг 10 А байсныг 1000 А болгож өргөтгөсөн. 2. ХБНГУ-ын Физик техникийн хүрээлэн (PTB)-ийн "Эрчим хүчний чанарын дэд бүтцийг дэмжих" төслийн хүрээнд 1 Ом-оос 100 кОм-ыг хэмжих хязгаартай өндөр нарийвчлалтай 6ш эсэргүүцлийн ороомгууд СХЗГ-т нийлүүлэгдэж, Улсын эталоны нарийвчлал 10 %-иар нэмэгдсэн.	100
1.6	Стандарт, хэмжил зүйн байгууллагаас үзүүлж буй	900.0	Хөгжүүлсэн программын тоо	3	4	СХЗГ-аас үзүүлж буй төрийн үйлчилгээг хөнгөн шуурхай, хүнд сурталгүй хүргэхээр цахим	100

	үйлчилгээний мэдээллийн нэгдсэн санг хөгжүүлэх (e-standard, e-certification, e-metrology, Сорьцын баталгаажуулалтад хамрагдсан эдлэл)					мэдээллийн сангуудыг бий болгон, хэрэглээнд нэвтрүүлэн ажиллаж байна. Үүнд: **1. estandard цахим сан:** 2022 онд стандартын мэдээллийн санд 108 стандарт бүртгэснээс шинээр 22, үндэсний болгосон 55, дахин хянасан 26, нэмэлт өөрчлөлт оруулсан 5 стандартыг оруулж 342 стандартыг хүчингүй болгосон. **2. e-certification (баталгаажуулалтын мэдээллийн нэгдсэн) сан:** 2021, 2022 онуудад 456 нэр төрлийн бүтээгдэхүүн, 12 нэр төрлийн аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн, 5561 нэр төрлийн үйлчилгээ, импортын 30 төрлийн бүтээгдэхүүн болон 182 менежментийн тогтолцооны стандарт нэвтрүүлсэн байгууллагын мэдээллийг цахим санд байршуулсан. **3. e-metrology цахим сан:** 2022 онд хэмжил зүйн мэдээллийн санд - 17060 ш ажлын эталоны ба хэмжих хэрэгсэл, - Чадавхаа үнэлүүлсэн 27 аж ахуйн нэгж байгууллага (нийт 200 ААНБ) - 21 ш хэмжих хэрэгслийн загвар (нийт 568 загвар); - 92097 ш шалгалт баталгаажуулалтад хамруулсан хэмжих хэрэгслийн мэдээллийг бүртгэсэн. **4. Сорьцын баталгаажуулалтад хамрагдсан эдлэлийн мэдээллийн сан:** - Эрдэнийн чулууны гэрчилгээний загварыг шинэчлэн баталсан. - Газрын даргын баталсан цахимжуулалтын ажлын хэсэг 3 удаа хуралдаж ажлын байрны зураглал, дараалал, ажлын даалгаврыг боловсруулсан бөгөөд Гэрэгэ смарт пос ХХК-тай хамтран хэрэгжүүлэхээр 2 удаа уулзалт зохион байгуулсан.	
1.7	Заавал баталгаажуулалтад хамруулах бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг баталгаажуулж, үр дүнг худалдааны түнш орнуудад хүлээн зөвшөөрүүлэх хүрээнд итгэмжлэгдсэн баталгаажуулалтын байгууллагыг шинээр бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх	100.0	Баталгаажуулалтын байгууллагын тоо	9	10	Мэргэшсэн баталгаажуулалтын байгууллагыг шинээр бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх хүрээнд “Баталгаажуулалтын шинжээчийн эрх олгох” сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж аймаг дахь Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсүүдийн болон дараах байгууллагуудын 162 ажилтан, албан хаагчдыг хамруулж мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгч, гэрчилгээжүүлсэн. Үүнд: • Ногоон титэм аналитикс ХХК • Бэлчээр ашиглагчдын нэгдсэн холбоо	100

						• Ноос, ноолуурын холбоо • Хоол үйлдвэрлэлийн холбоо • Ти Ар Си ХХК • БХТөв, • АТҮТөв • Эс Эф Си Эс ХХК • Нэксус коннект ХХК • Монсерко ХХК-ийн ажилтнууд сургалтад хамрагдсан Итгэмжлэгдсэн байгууллагын тоог 2-оор нэмэгдүүлсэн. Үүнд: 1. /Нэксус коннект ХХК 2. Бэлчээр ашиглагчдын нэгдсэн холбоо	
2	**Зорилт 2. ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫГ ХОЛБОГДОХ ХУУЛЬД НИЙЦҮҮЛЭН БОЛОВСРОНГУЙ БОЛГОХ**	**Улсын төсөв**	**Хэрэгжилт, %**	**92**	**100**	**2022 оны жилийн эцсийн байдлаар эрх зүйн орчныг холбогдох хуульд нийцүүлэн боловсронгуй болгох зорилтын хэрэгжилт 85 % хувь байна. Үүнд:** - **Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуульд нийцүүлэн дүрэм, журам, стандарт батлах -87.5%** - **Хэмжил зүйн хуульд нийцүүлэн дүрэм, журам батлах-86.6%** **Бусад дүрэм журам батлах-70%**	**85**
2.1	Хэмжил зүйн талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичиг батлуулах	Улсын төсөв	Батлагдсан баримт бичгийн тоо	-	1	Стандарт, хэмжил зүйн газрын Даргын 2022 оны А/56, А/59 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг Хэмжил зүйн талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичгийн төслийг боловсруулж, холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу түүнд санал авахаар 130 ААНБ-д хүргүүлсэн бөгөөд 50 ААНБ болон ажлын хэсгийн гишүүдээс гарсан саналыг тусган төслийг боловсруулсан. СХЗГ-ын даргын 2022 оны тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг "Стандарт, хэмжил зүйн талаар төрөөс баримтлах бодлого", "Стандарт ба хөгжил хөтөлбөр"-ийн төслийг боловсруулж байна.	90
2.2	Хэмжил зүйн дүрэм, бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн боловсруулж Засгийн газраар батлуулах	Улсын төсөв	Батлагдсан баримт бичгийн тоо	1	1	Засгийн газрын 2022 оны 69 дүгээр тогтоолоор "Хэмжил зүйн зөвлөлийн дүрэм, бүрэлдэхүүн"-ийг, 350 дугаар тогтоолоор "Хэмжил зүйн зөвлөлийн бүрэлдэхүүн"-ийг тус тус шинэчлэн батлуулсан.	100

2.3	Хэмжил зүйн үйл ажиллагааны төлбөрийн хэмжээг шинэчлэн батлуулах	Улсын төсөв	Батлагдсан баримт бичгийн тоо	1	1	1. Хэмжил зүйн үйл ажиллагааны төлбөрийн хэмжээг шинэчлэн боловсруулах хүрээнд "Шалгалт баталгаажуулалт хоорондын хугацаа, нэгж хэмжүүр шалгах хугацааны норм"-ыг СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/58 дугаар тушаалаар шинэчлэн баталсан. 2. Хэмжил зүйн үйл ажиллагааны төлбөрийн хэмжээний төслийг хэмжил зүйн 5 үйл ажиллагааны чиглэл (хэмжих хэрэгслийн шалгалт баталгаажуулалт, шалгалт тохируулга, загварын туршилт, мэргэжлийн болон ААНБ-ын чадавхын үнэлгээ)-ээр шинэчлэн боловсруулж, зохих байгууллагуудын саналыг тусган СХЗГ-ын Даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, Газрын даргын 2022 оны 06 дугаар сарын 29-ний өдрийн 01/606 тоот албан бичгээр Шадар сайдаар батлуулахаар хүргүүлсэн.	70
2.4	Үнэт металл, эрдэнийн чулууны жагсаалт, тэдгээрийн сорьц, чанарыг тогтоох, бүртгэх журмыг шинэчлэн боловсруулж, Засгийн газраар батлуулах	Улсын төсөв	Батлагдсан баримт бичгийн тоо	1	1	Үнэт металлын сорьцын хяналтын дүрэм" болон "Үнэт металл, эрдэнийн чулууны жагсаалт, тэдгээрийн сорьц, чанарыг тогтоох, бүртгэх журам"-ыг нэгтгэн журмын төслийг шинэчлэн боловсруулж, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр холбогдох баримт бичгийг хамт газрын даргын Шадар сайдын ажлын албанд хүргүүлсэн болович Эрдэнэсийн сангийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт өөрчлөлт орсонтой холбогдуулан дахин боловсруулах шаардлага гарсан.	70
2.5	Заавал баталгаажуулалтад хамруулах бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний жагсаалт, "Тохирлын баталгаатай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг Монгол Улсын зах зээлд нийлүүлэх, улсын хилээр нэвтрүүлэх журам"-ыг шинэчлэн батлуулах	Улсын төсөв	Шинэчлэн батлагдсан баримт бичгийн тоо /ЗГ-ын 2018 оны 291 дүгээр тогтоол/	1	1	Тус арга хэмжээний хүрээнд ГЕГ-тай хамтарсан уулзалтыг хийж, Засгийн газрын 2018 оны 291 дүгээр тогтоолд орох өөрчлөлтийн талаар санал солилцсон. Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуульд өөрчлөлт хийх Засгийн газрын тогтоол гарсантай холбоотой энэхүү тогтоолын төслийг дээрх хуульд нийцүүлэн дахин боловсруулах шаардлага гарсан тул түр хойшлогдоод байна.	50
2.6	Монгол Улсын стандартчиллын тогтолцооны суурь баримт бичгийг MNS 1-2 стандартыг батлах	Улсын төсөв	Шинэчлэн батлагдсан баримт бичгийн тоо	1	1	Стандартчилал, тохирлын үнэлгээний стандартчиллын техникийн хорооны 2022 оны 05 дугаар сарын 10-ны өдрийн хурлаар MNS 1-2:2022 стандартын төслийг хэлэлцэн дэмжиж СХЗГ-ын даргын 2022 оны С/19 дүгээр тушаалаар баталсан.	100

						"Байгууллагын стандартыг бүртгүүлэн хэрэглэх заавар"-ын төслийг Даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн дэмжиж СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/115 дугаар тушаалаар баталсан.	
2.7	ISO POCOSA 2017–ОУСБ-ын бүтээгдэхүүн түгээх, борлуулах, хувилан олшруулах болон ОУСБ-ын зохиогчийн эрхийг хамгаалах талаар баримтлах бодлого – арга зүйн зааврыг орчуулах, батлуулах	Улсын төсөв	Батлагдсан арга зүйн зааврын тоо	-	1	ISO POCOSA 2017–ОУСБ-ын бүтээгдэхүүн түгээх, борлуулах, хувилан олшруулах болон ОУСБ-ын зохиогчийн эрхийг хамгаалах талаар баримтлах бодлого, арга зүйн зааврыг гэрээ хийн орчуулж боловсруулан СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/219 дүгээр тушаалаар баталсан.	100
2.8	Салбарын үйл ажиллагааг зохицуулсан дүрэм журмыг шинээр болон шинэчлэн боловсруулах, батлуулах	Улсын төсөв	Шинэчлэн батлах дүрэм журмын тоо, боловсруулалтын хувь	5/30	5/100	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагааг зохицуулсан дараах журмуудыг шинээр болон шинэчлэн боловсруулж баталсан. Үүнд: 1. Засгийн газрын 2022 оны 69 дүгээр тогтоолоор "Хэмжил зүйн зөвлөлийн дүрэм"-ийг, 350 дугаар тогтоолоор "Хэмжил зүйн зөвлөлийн бүрэлдэхүүн"-ийг тус тус шинэчлэн батлуулсан. 2. СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/101 дугаар тушаалаар "Стандарт, хэмжил зүйн салбарын Хөдөлмөрийн дотоод журам"-ыг шинэчлэн баталсан. 3. СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/102 дугаар тушаалаар "Стандарт, хэмжил зүйн салбарын ажилтан, албан хаагчдын нийгмийн асуудал шийдвэрлэх нийтлэг журам"-ыг шинэчлэн баталсан. 4. СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/74 дугаар тушаалаар "СХЗГ-ын үйл ажиллагааг хэрэглэгчдэд мэдээлэх журам"-ыг баталсан. 5. СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/99 дүгээр тушаалаар "Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх журам"-ыг шинэчлэн баталсан. 6. **СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/66 дугаар тушаалаар "СХЗГ-ын Ёс зүйн зөвлөлийн бүрэлдэхүүн"-ийг шинэчлэн байгуулсан.** 7. Монгол Улсын Засгийн газрын бодлого, шийдвэр, Монгол Улсын Шадар сайд, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын өгсөн үүрэг даалгаврыг	100

						хэрэгжүүлэх, СХЗГ-ын ажлын ачаалал, цаг үеийн нөхцөл байдал, хуулиар хүлээсэн чиг үүргийг тасралтгүй, хэвийн хангаж ажиллах зорилгоор Стандарт, хэмжил зүйн салбарын хөдөлмөрийн дотоод журмын 12 дугаар зүйлд түр зохицуулалт хийсэн.	
Хоёрдугаар хэсэг. ХУУЛИАР ТУСГАЙЛАН ОЛГОСОН ЧИГ ҮҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ							
3	**Зорилт 3. САЛБАРЫН ХЭМЖЭЭНД МӨРДӨЖ БАЙГАА ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ**	**Улсын төсөв**	**Хэрэгжилт, %**	**96.25**	**98**	**Салбарын хэмжээнд хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн ажиллах зорилтын хүрээнд 21 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Үүнээс:** - **Бүрэн хэрэгжсэн арга хэмжээ-14** - **Хэрэгжиж байгаа арга хэмжээ-7**	**92.8**
3.1	Монгол Улсын үндэсний стандартыг батлах	Улсын төсөв	Батлагдсан стандартын тоо	239	200	2022 онд Стандартчиллын ажлын төлөвлөгөөний дагуу дараах тооны стандартыг орчуулж, боловсруулан батлуулсан. Үүнд: Шинээр - **22** стандарт Үндэсний болгосон - **55** стандарт Дахин хянасан - 26 стандарт Нэмэлт өөрчлөлт оруулсан – 5 Мөн 342 стандартыг хүчингүй болгосон. Батлагдсан стандартын тоо 450 болно.	100
3.2	Үндэсний стандартын шинжлэх ухаан техникийн түвшинг тогтоох улсын үзлэгийг хийх	Улсын төсөв	Улсын үзлэг хийх стандартын салбар	-	6	Үндэсний стандартын шинжлэх ухаан техникийн түвшинг тогтоох улсын үзлэгийг хийж дараах 7 салбарын нийт 331 стандартыг хүчингүй болгосон. Үүнд: **Хөдөө аж ахуй:** 175 стандарт **Эрүүл мэнд:** 72 стандарт **Хүнс:** 56 стандартыг хүчингүй болгосон. Мөн үзлэгийн хүрээнд Ургамал хамгаалал, газар тариалангийн стандартчиллын дэд хороо (ТХ 17/ДХ 02)-оор International Standard for Phytosanitary Measures (ISPM)-ийн ISPM 01, ISPM 06 стандартыг хэлэлцүүлсэн. **Байгаль орчин:** 12 стандарт **Хөдөлмөр хамгаалал:** 6 стандарт **Мэдээлэл, харилцаа холбоо:** 6 стандарт **Эрчим хүч:** 4 стандарт	100
3.3	Бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээ, менежментийн тогтолцооны баталгаажуулалтын	Улсын төсөв	Итгэмжлэлийн хүрээг 2 нэр төрлөөр	-	2	- Менежментийн тогтолцооны баталгаажуулалтын хүрээг ISO 50001 стандартын төрлөөр өргөтгөх ажлын хүрээнд “Айсмарк” ХХК-д анхдагч аудит хийж гүйцэтгэж 3 жилийн хугацаатай баталгаажуулсан.	100

	итгэмжлэлийн хүрээг нэмэгдүүлэх 1. Эрчим хүчний менежментийн тогтолцоо ISO 50001 стандартын төрлөөр менежментийн тогтолцоонд аудит хийх 2. Органик хүнсний бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт хийх		өргөтгөсөн байна.			- ISO 50001 стандартын хэрэгжилтийн хүрээнд Эрчим хүчний алдагдлыг тооцох дулааны хэмжилтийг Нийслэлийн 39 дүгээр сургууль дээр хийж шалгах хуудас боловсруулан бэлэн болгож, үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна. - Органик хүнсний бүтээгдэхүүний баталгаажуулалтын чиглэлээр итгэмжлэлийн хүрээгээ өргөтгөх хүсэлтээ газрын даргын 2022 оны ..... дүгээр сарын ... өдрийн ...... дугаар албан бичгээр Үндэсний итгэмжлэлийн төвд хүргүүлсэн. - Дараах аж ахуйн нэгж, байгууллагын органик хүнс үйлдвэрлэлд урьдчилсан үнэлгээг хийж, шилжилтийн үеийн гэрээг байгуулсан.Үүнд: • “Тунамал өгөөж” ХХК-ийн цай үйлдвэрлэл • “Сүргийн нуга” ХХК-ийн зөгийн аж ахуй • “Гурван борхууд” ХХК-ийн Арвайн гурилын үйлдвэрлэл. - Органик хүнсний тухай хуулийн 6.2-т заасны дагуу органик үйлдвэрлэлд шилжих шилжилтийн үеийг эхлүүлэх талаар Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд газрын даргын 2022 оны 07 дугаар сарын 20-ны өдрийн 03/585 тоот албан бичгийг хүргүүлсэн.	
3.4	Заавал баталгаажуулалтад хамрагдах бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнд тохирлын үнэлгээ хийж, гэрчилгээжүүлэх	Улсын төсөв	Тохирлын гэрчилгээний тоо	Дотоод-178	Дотоод- 228	Дотоодын 89 бүтээгдэхүүн, 5 үйлчилгээнд тохирлын гэрчилгээ олгосон. Үүнээс: Засгийн газрын 291 дүгээр тогтоолд заасан бүтээгдэхүүнд 76 гэрчилгээ, үйлчилгээнд 3 гэрчилгээ тус тус олгосон байна. Бусад 2 үйлчилгээ, 13 бүтээгдэхүүнд олгосон гэрчилгээ нь сайн дурын баталгаажуулалтад олгосон.	100
			Тохирлын гэрчилгээний тоо	Экспорт 2242	Экспорт 2300	Экспортын бүтээгдэхүүний баримт бичигт шүүлт хийж, давхардсан тоогоор 553 аж ахуйн нэгжид 2396 тохирлын гэрчилгээ олгосон.	100
			гэрчилгээ, тоо	Импорт 122	Импорт 123	ЗГ-ын 291-р тогтоолын хэрэгжилтийн хүрээнд импортын согтууруулах ундаа, тамхи болон бусад бүтээгдэхүүнд 208 импортын гэрчилгээ олгосон.	100
3.5	Олон Улсын менежментийн тогтолцооны ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 22000, HACCP стандартыг хэрэгжүүлсэн ААНБ-уудад аудит явуулж, гэрчилгээжүүлэх	Улсын төсөв	Менежментийн тогтолцоо нэвтрүүлсэн байгууллага, тоо	203	250	Менежментийн тогтолцооны баталгаажуулалтын зөвлөлийн шийдвэрээр 25 байгууллагад гэрчилгээг шинээр олгож, 26 байгууллагын гэрчилгээний хугацааг сунгасан. Үүнд: •ISO 9001-ээр шинээр олгосон 14, сунгасан 21; •ISO 45001-ээр шинээр олгосон 7, сунгасан 3;	100

						•ISO 14001- ээр шинээр олгосон 2, сунгасан 1; •ISO 50001-ээр шинээр олгосон 1 байгууллага болно. • HACCP – 1 сунгах • ISO22000- шинээр-1 Баталгаажуулалтын хүрээг эрчим хүчний менежментийн тогтолцоо ISO 50001, Боловсролын байгууллагын менежментийн тогтолцоо ISO 21001-ээр тус тус өргөжүүлсэн.	
3.6	Үнэт металлын сорьцын хяналт шалгалтыг зохион байгуулах, зөвлөн туслах, хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах	Улсын төсөв	Хяналт шалгалтын тоо	10	12	Тайлант хугацаанд зөвлөн туслах ажлын хүрээнд 10 удаа хяналт шалгалтыг зохион байгуулсан. Үүнд: 1. Үнэт эдлэлийн худалдаа эрхлэгч, талбай түрээслэгч 15 дэлгүүрийн давхардсан тоогоор лангуу түрээслэгч 16, худалдан борлуулагч 520 орчим аж ахуйн нэгж, иргэдэд зөвлөгөө, зөвлөмж өгч ажилласан бөгөөд зөвлөмжийн хүрээнд 20 аж ахуйн нэгж, иргэнээс ирүүлсэн 5965 үнэт эдлэлийг сорьцын шинжилгээнд хамруулж, сорьц дарж баталгаажуулсан. 2. Улсын байцаагчид Монголбанкнаас экспортод гаргах үнэт металлын сорьцыг хянаж баталгаажуулахаар Монголбанкны Эрдэнэсийн санд 25 удаа ажиллаж давхардсан тоогоор 459 аж ахуйн нэгж, 245 иргэний нийт 5362 ш үнэт металлын холбогдох мэдээллийг хянаж баталгаажуулсан. 3. “Баян айраг” ХХК, “Степ голд” ХХК-иудын сорьц тогтоох шинжилгээнд ирүүлэх мөнгөн гулдмайнаас дээж авах ажлаар “Бринкс Монгол” компанийн үнэт металл хадгалах байранд 15 удаа ажиллаж, нийт 526 ш гулдмайнаас холбогдох журмын хүрээнд дээж авч байгаад хяналт тавьж, зөвлөн туслах үйлчилгээг үзүүлсэн. 4. Оюуны өмчийн газар, СЗХ, ГЕГ-т хамтарсан хяналт шалгалт хийх, импортоор оруулж ирж буй эдлэлийн тоон мэдээллийг солилцох талаар санал хүргүүлж хамтарч ажилласан.	90

3.7	Аж ахуйн нэгж, иргэний олборлосон үнэт металлыг хайлж гулдмайлах, дугаарлах, хайлалтын акт олгох	Улсын төсөв	Хайлсан үнэт металл, кг	14,000	14,000	Давхардсан тоогоор 2273 аж ахуйн нэгж, иргэний 10215.7 кг үнэт металлыг хайлж гулдмайлан дугаарлаж, хайлалтын актыг бичиж үйлчилгээ үзүүлсэн. Нийт 3128 ш гулдмайг иргэн, ААН-д шинжилгээнд оруулахад бэлэн болгож хүлээлгэн өгсөн.	100
3.8	Баянхонгор, Дархан-Уул аймгийн Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн Сорьц тогтоох салбар лабораторийг итгэмжлүүлэх, хүрээг өргөтгөх	Улсын төсөв	Салбар лабораторийн итгэмжлэлд хамрагдсан тоо	-	2	Баянхонгор, Дархан-Уул аймгийн Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн сорьцын лабораториас Чанарын гарын авлага болон дагалдах журмууд, өргөдлийн маягтыг хүргүүлсэн. Тус хоёр хэлтсээс итгэмжлүүлэхэд шаардлагатай баримт, материалуудыг бүрдүүлэн 2022 оны 01 дүгээр сарын сарын 31-ний 01/81 тоот албан бичгээр Үндэсний итгэмжлэлийн төвд хүргүүлсэн боловч Засгийн газраар Үнэт металл, эрдэнийн чулууны жагсаалт, тэдгээрийн сорьц, чанарыг тогтоох, бүртгэх журмыг батлуулаагүй, удирдлагын тогтолцооны хувьд зарим нэг ойлголцох асуудал байгаа учир лабораторийн итгэмжлэлийн асуудлыг 2023 онд шийдвэрлэхээр хойшлуулсан.	70
3.9	Үнэт металлын сорьц тогтоох Олон Улсын Ур чадварын сорилтод хамрагдах	Улсын төсөв	Ур чадварын сорилтод хамрагдсан тоо	1	1	Олон улсын ур чадварын сорилтын шинжилгээний алт болон мөнгөний дээжийг хүлээн авч химийн шинжилгээ хийж, цахим сайтад мэдээллийг илгээсэн. Химийн анализ хийх төрөлд алт, мөнгөний шинжилгээний сорилтын дээжид анализ хийж гаргасан хариу нь ISO 13528-2015 буюу "Лаборатори хоорондын ур чадварын шалгалт, харьцуулалт ашиглах статистик арга" стандартын "Z-score" буюу хүлээн зөвшөөрөгдөх хангалттай хэмжээнд багтаагүй. 2022 оны ур чадварын сорилтын үр дүн: Gold z score Silver z score 1. Сорьцын хяналтын газар -4.34 1.54 2. Баянхонгор аймгийн салбар лаборатори 2.86 2.11 3. Дархан-Уул аймгийн салбар лаборатори 2.86 2.38	70
3.10	Улсын эталоныг гадаад, дотоод харьцуулалтад	Улсын төсөв	Гадаад харьцуулалт, дотоод шалгалт	3/5	5/5	Нийт 10 хэмжлийн төрлөөр 30ш улсын болон анхдагч эталонуудыг гадаад харьцуулалтад, 36 ажлын	100

	хамруулж, нэгж дамжуулалтыг хангах		тохируулгад хамруулсан эталоны тоо			эталоныг дотоод шалгалт тохируулгад хамруулсан. Үүнд: 1. БНСУ-ын Эталоны эрдэм, шинжилгээний хүрээлэн (KRISS)-д массын улсын эталон туухай, төгсгөлт уртын хэмжүүрийн К ангийн эталон 2. БНТУ-ын хэмжил зүйн хүрээлэн (TUBITAK)-д нягтын эталон 3. БНСУ-ын Эталоны эрдэм, шинжилгээний хүрээлэн (KRISS)-д цахилгааны улсын эталон чадлын, хувьсах хүчдлийн 6 эталон 4. Согтуурлын түвшин тогтоогчийн 20 ширхэг стандартчилсан загвар уусмалыг худалдан авсан. Шалгалт тохируулгын хэлтсийн ээлхүүний 8, физик химийн 13, уртын 3, нийт 24 ажлын эталон хэмжих хэрэгслүүдийг СХЗГ-ын дотоод шалгалт тохируулгад хамруулсан.	
3.11	Хэмжих хэрэгслийн шалгалт тохируулгын лабораторийг итгэмжлүүлэх	Улсын төсөв	Итгэмжлэлд хамрагдсан Хэмжил зүйн лабораторийн тоо	6	9	Хэмжих хэрэгслийн шалгалт тохируулгын лабораторийг итгэмжлүүлэх хүрээнд хэмжил зүйн хүрээлэн, шалгалт тохируулгын хэлтсийн лабораториудад ISO/IEC 17025 стандартын шаардлагын дагуу сайжруулах ажлыг зохион байгуулсан. Үүнд: 1. Менежментийн тогтолцооны баримт бичгүүдэд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. 2. Менежментийн тогтолцооны бүртгэлийг холбогдох стандарт, журамд заасны дагуу нэгтгэн гаргаж, баримт бичгийн бүрдүүлэлтийг хангах ажлыг зохион байгуулсан. 3. Шалгалт тохируулгын үйл ажиллагааны хэрэглэгчийн сэтгэл ханамжийн судалгаа, гэрээний биелэлтийг улирал тутам авч нэгтгэн гаргасан. 4. Хэмжил зүйн хүрээлэнгийн эталоны 5 лабораторийг ISO/IEC 17025 стандартын дагуу давтан итгэмжлүүлэх өргөдлөө газрын даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн 06/937 тоот албан бичгээр Үндэсний итгэмжлэлийн төв (MNAS)-д гаргасан. Үндэсний итгэмжлэлийн төвөөр урт, цахилгааны хэмжлийн төрлөөр шалгалт тохируулга хийхээр итгэмжлэгдсэн.	70

3.12	Хэмжил зүйн мэргэжлийн байгууллагыг бий болгох, дэмжлэг үзүүлэх	Улсын төсөв, Гадаадын төслөөр	Дэмжлэг үзүүлсэн байгууллагын тоо	-	7	1. Хэмжил зүйн мэргэжлийн байгууллагыг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх ажлын хүрээнд УБЦДС ТӨХК, ЗХНЛ, ЦЕК, Геодези зураг зүйн газар, ГТЛ, ИНЕГ-ын болон УБТЗ ХНН–ийн төлөөлөлтэй танхимаар болон цахимаар 3 удаа уулзаж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөөг өгч ажилласан. 2. УБТЗ ХНН, БХЯ-ны харьяа ЗХНЛ-той хамтран Хэмжил зүйн ажилтнуудын анхдугаар цахим зөвлөгөөнд “Хэмжил зүйн хөгжлийн чиг хандлага” сэдвээр илтгэл, танилцуулга, “Хэмжил зүйн хууль тогтоомж, дүрэм, журмын танилцуулга хийж оролцсон.	90
3.13	Ажлын эталоныг шинээр бий болгох, шинэчлэх	Улсын төсөв	Шинээр болон шинэчилсэн эталоны тоо	5	10	1. Хэмжил зүйн хүрээлэнд дараах ажлын эталонуудыг шинээр бий болгож, нэгж дамжуулалтыг хангаж ажиллаж байна. - Температурын хуурай банн; - гүйдэл хэмжигч шалгах ороомог; - шингэний ба хийн даралтын калибратор; - F ангийн багц туухай, аналитик жин; - ХБНГУ-ын РТВ-ийн төслийн санхүүжилтээр: ➢ дижитал термометр; ➢ температурын эталоны сэлбэг хэрэгсэл; ➢ камер бүхий нүдний шил; ➢ даралтын эталоны дагалдах хэрэгсэл; ➢ СХЗГ-ын даралтын эталоныг ХБНГУ-д засвар үйлчилгээ хийлгэсэн. 2. Шалгалт тохируулгын хэлтэст шинээр 10 ажлын эталонуудыг бий болгох ажлыг зохион байгуулж, шалгалт тохируулгын үйл ажиллагаанд ашиглаж байна. Үүнд: - 50 л, 100 л-ийн эталон мерник; - амьсгал дахь согтуурлын түвшин тогтоох ажлын 2 эталон төхөөрөмж; - 10 м-ийн туузан метр, металлын зузаан хэмжигч (0-200) мм, эталон шаблон (0-200) мм, өнцөг хэмжигч (0- 180)’; - 3 кг, 30 кг-ын хэмжих хязгаартай аналитик жин; - F1, F2, M1 ангийн 3 багц туухай; - автомат пепитка шалгах ажлын эталон г.м. 3. Хэмжих хэрэгслийн шалгалт баталгаажуулалтын газрын масс, даралт, эзлэхүүн багтаамжийн	100

						шалгалт баталгаажуулалтын үйл ажиллагаанд ашиглах 105 гаруй ажлын эталоныг шинээр бий болгосон. Үүнд: - 20 кг-ын туухай 100ш; - ажлын эталон мерникүүд; - даралтын калибраторууд ба цусны даралтын аппарат шалгах эталон. 4. Масс, цахилгаан даралт, эзэлхүүн, даралтын хэмжлийн нийт 160 ш гаруй шаардлагатай ажлын эталон, тоног төхөөрөмжүүдийг 20 Аймгийн СХЗХ-т 2022 онд нийлүүлэгдэж, хэмжих хэрэгслийн шалгалт баталгаажуулалтын эталоны баазыг нийтдээ 20%-иар нэмэгдүүлсэн.Үүнд: - 20 кг-ын туухай-100 ш - ажлын эталон мерникүүд-30ш; - цусны даралтын аппарат шалгах эталон-3 - цахилгааны 1 ба 3 фазын тоолуур шалгах зөөврийн эталон-1 - М1 ангийн багц туухай -9 - электрон жин -9 - нефтьденсиметр- 5 г.м. 5. Хүчний эталон алдаа өгч эвдэрснийг дотоодын нөөц бололцоог ашиглан засаж залруулан хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажилласан.	
3.14	Хэмжил зүйн олон улсын харьцуулалтад оролцох, үндэсний харьцуулалт зохион байгуулах	Улсын төсөв	Лаборатори хоорондын харьцуулалтын тоо	9/4	10/7	Хэмжил зүйн бодлогын газар нь хэмжил зүйн олон улсын 2 харьцуулалтад оролцох, үндэсний 1 харьцуулалтыг хийсэн. Үүнд: 1. ХБНГУ-ын PTB-ын нэмэлт харьцуулалт EURAMET.L-S27 ган туузан метрийг олон улсын харьцуулалтад 2021 онд оролцсон харьцуулалтын үр дүнгийн тайлан, мэдээллийг холбогдох зохион байгуулагч лабораторид хүргүүлсэн. 2. Ази, номхон далайн хэмжил зүйн бүс нутгийн олон улсын байгууллага (APMP) ба БНХАУ-ын Үндэсний Хэмжил зүйн хүрээлэн (NIM)-ээс зохион байгуулж буй "APMP.M.FF-K4.2.2022 micropipette" олон улсын эзлэхүүний харьцуулалтад Эзлэхүүний лабораториуд оролцсон. 3. Уртын хэмжлийн төрлөөр (25 – 50) мм-ийн микрометр, 140 мм диаметртэй шайбны үндэсний	70

						харьцуулалтыг батлагдсан хөтөлбөрийн дагуу зохион байгуулсан.	
3.15	Шалгалт тохируулгын ажлыг гүйцэтгэх	Улсын төсөв	Шалгалт тохируулгад хамрагдсан хэмжих хэрэгсэл, тоо	5590	6500	Нийт 11472 ш өндөр нарийвчлалтай эталон болон хэмжих хэрэгсэлд шалгалт тохируулга хийсэн биелүүлсэн. Үүнд: 1. Хэмжил зүйн хүрээлэн: 6213 ш хэмжих хэрэгсэлд 2. Шалгалт тохируулгын хэлтэс: 5259 ш хэмжих хэрэгсэл	100
3.16	Хэмжих хэрэгслийн загварыг турших, батлах, хэмжил зүйн мэдээллийн санд бүртгэх	Улсын төсөв	Загварын туршилтад хамрагдсан хэмжих хэрэгсэл, тоо	342	360	39 ААНБ-ын 51 хэмжих хэрэгслийн загварын баталгааны гэрчилгээг сунгах, загварыг турших ажлыг зохион байгуулсан.Үүнд: - шинээр батлагдсан – хэмжих хэрэгслийн 21 загвар; - загварын баталгааны гэрчилгээний хугацаа сунгасан-27 загвар; - туршилтаар тэнцээгүй -3 загвар	100
3.17	Хэмжил зүйн үйл ажиллагаа эрхлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагын чадавхыг үнэлэх, бүртгэх	Улсын төсөв	Чадавхаа үнэлүүлж, мэдээллийн санд бүртгэгдсэн аж ахуйн нэгж, тоо	192	220	Нийт 41 ААНБ чадавхаа үнэлүүлэхээр хүсэлт гаргаснаас 27 ААНБ нь үнэлгээнд тэнцэн, Хэмжил зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн санд шинээр бүртгэгдсэн. - Анхдагч үнэлгээ хийлгэх хүсэлт ирүүлсэн 27 ААНБ-ын асуудлыг дүгнэсэн ажлын хэсгийн дүгнэлтийг ХЗЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлсэн. - Давтан үнэлгээнд хамрагдах хүсэлт ирүүлсэн 14 ААНБ-ын асуудлыг ажлын хэсгийн дүгнэлтээр шийдвэрлүүлсэн. - Магадлан үнэлгээнд 10 ААНБ хамрагдсан.	100
3.18	Хэмжих хэрэгслийг шалгаж баталгаажуулах	Улсын төсөв	Баталгаажуулсан хэмжих хэрэгслийн тоо	243,709	202,000	Нийт 251,923 хэмжих хэрэгсэл баталгаажуулсан. Баталгаажуулсан хэмжих хэрэгслийг лаборатори тус бүрээр харуулбал: ✓ ХХХБЛаборатори 14,440 ш ✓ ЦХХБЛаборатори 175,785 ш ✓ ЭЗХХБЛаборатори 54,974 ш ✓ ДДЭМХХБЛаборатори 6724 ш	100
3.19	Стандартчилал, тохирлын үнэлгээ, хэмжил зүйн чиглэлээр төлөвлөгөөт болон захиалгат, нэмэлт сургалтыг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Зохион байгуулах сургалтын тоо	45	45	Стандартчилал, тохирлын үнэлгээ, хэмжил зүйн чиглэлээр төлөвлөгөөт, захиалгат, нэмэлт сургалтуудыг нийт 60 удаа зохион байгуулсан. Үүнд: ✓ Төлөвлөгөөт сургалт–30 удаа ✓ Захиалгат сургалт – 10 удаа	100

						✓ Нэмэлт сургалт – 20 удаа	
3.20	Стандарт, хэмжил зүйн газрын бүтцийн нэгжүүд болон аймгийн Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх , арга зүйн зөвлөмж өгөх	Улсын төсөв	Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний тоо	Нэгж- 8 Аймаг-7	Нэгж-8 Аймаг- 10	1. Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоол болон СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/99 дугаар тушаалаар батлагдсан "Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх журмын дагуу зохион байгуулалтын 8 нэгж болон 20 аймаг дахь Стандарт хэмжил зүйн хэлтсийн эхний хагас жил болон жилийн эцсийн тайланд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийж, холбогдох чиглэлээр дүгнэлт, зөвлөмж өгч ажилласан. 2. Мөн газрын даргын баталсан удирдамжийн дагуу аймаг дахь 12 Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн үйл ажиллагаанд газар дээрх хяналт-шалгалтыг зохион байгуулж холбогдох чиглэлээр дүгнэлт, зөвлөмж өгч ажилласан. 3. 2022 оны 158 дугаар тушаалаар батлагдсан удирдамжийн дагуу зохион байгуулалтын бүтцийн 8 нэгжид 09-11-р сард хяналт шинжилгээ хийж, нийт 98 ажил сайжруулах зөвлөмж өгсөн. Дүгнэлт, зөвлөмжийг даргын зөвлөлийн хуралд танилцуулж, нэгжийн дарга нарт хүлээлгэн өгсөн.	100
3.21	Гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх	Улсын төсөв	Хүчин төгөлдөр санамж бичиг, хамтран ажиллах төлөвлөгөөтэй олон улсын байгууллагын тоо	25	28	СХЗГ-аас хоёр талт хамтын ажиллагааны хүрээнд хүчинтэй санамж бичиг-13, гэрээ, хэлэлцээр-10, хугацаа дууссан 2 санамж бичиг байна. 1 санамж бичиг, 2 гэрээг шинээр байгуулахаар ШСАА-нд санал авахаар хүргүүлсэн. (Байгууллага хоорондын гэрээ байгуулах тухай Засгийн газрын 57-р тогтоолын 4.1-т заасны дагуу). Дараах 4 (дөрөв) байгууллагатай шинээр гэрээ, санамж бичиг байгуулахаар ажиллаж байна. Үүнд: 1. СХЗГ болон Казахстаны Стандартчилал, хэмжил зүйн хүрээлэн (Kazstandard) хоорондын Стандарт түгээлтийн гэрээ (Шадар сайдаас саналыг авсан. Саналын дагуу Казахстаны Стандартчилал, хэмжил зүйн хүрээлэн рүү илгээсэн. Зөвшөөрсөн тохиолдолд гадаад харилцааны яам руу гэрээг байгуулах зөвшөөрөл авахаар албан бичиг явуулна.) 2. СХЗГ болон АНУ-ын 'Underwriters laboratories Inc.' (Андеррайтерс лабораториз ХК) хоорондын хамтран ажиллах Харилцан ойлголцлын санамж бичиг (Канад	90

						Улсаас Монгол Улсад суугаа ЭСЯ-нд болон Андеррайтерс лабораториз ХК-д төслийг албан бичгээр хүргүүлсэн) 3. СХЗГ болон Бүгд Найрамдах Турк Улсын Шинжлэх Ухаан, Технологийн Судалгааны Зөвлөл ('TUBITAK') хоорондын хамтран ажиллах Харилцан ойлголцлын санамж бичиг (Харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулахад бэлэн болсон) 4. СХЗГ болон Бүгд Найрамдах Турк Улсын Халал итгэмжлэлийн агентлаг хоорондын хамтран ажиллах Харилцан ойлголцлын санамж бичиг (Харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулахад бэлэн болсон).	
4	**Зорилт 4. БАЙГУУЛЛАГЫН ТӨСӨВ, ХӨРӨНГӨ САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ УДИРДАН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ, НӨӨЦИЙН БЭЛЭН БАЙДЛЫГ ХАНГАХ**	**Улсын төсөв**	**Арга хэмжээний хэрэгжилт, %**	**100**		**Орлогын биелэлт 140,0 хувь, жил эцсийн байдлаар Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг 10 удаа холбогдох журмын дагуу зохион байгуулсан .** **Төвийн хэмжээнд Төрийн захиргааны албан тушаалын орон тоо 71, Төрийн үйлчилгээний албан хаагч 48 байна. Төрийн захиргааны албан хаачдаас тайлант хугацаанд 9 албан хаагчийг төрийн захиргааны албан хаагчийг мэргэшүүлэх сургалтад хамруулаад байна.**	**100**
4.1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг төвлөрүүлэх, хянах	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хуваарийн дагуу	3.5 тэрбум	4.9 тэрбум	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 140,0 %-иар биелсэн. Үүнд: ✓ Хэмжил зүйн хүрээлэн – 84,622,450 төгрөг ✓ Шалгалт тохируулгын орлого 90,106,600 төгрөг ✓ Хэмжих хэрэгсэл шалгалт баталгаажуулалтын газар- 2,077,823,700 төгрөг ✓ Бүтээгдэхүүн тогтолцоо баталгаажуулалтын орлого 323,274,500 төгрөг; ✓ Стандарт борлуулалт, сургалтын орлого 234,000,000 сая төгрөг; ✓ Сорьцын лабораторийн орлого 2,092,800,000 төгрөг;	100
4.2	Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах, тайланг хуулийн хугацаанд үнэн зөв илэрхийлэх;	Батлагдсан төсөв 4,551.9 сая төгрөг	Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр гаргах, Өр, авлага,	2021 онд Газрын төсвийн гүйцэтгэл 4,542.5	Батлагдсан төсвийг хэмнэлттэй зарцуулна.	Тайлант хугацаанд холбогдох хууль тогтоомжийг үндэслэн батлагдсан төсвийг эдийн засгийн ангилал тус бүрээр зориулалтын дагуу зарцуулан 3,714,900,000 төгрөгийн төсвийн гүйцэтгэлтэй ажилласан.	100

			гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр авч нэгтгэх, орлого нийлэх	сая төгрөг.			
4.3	Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах.	Улсын төсөв	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	4	8	Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан бараа, ажил, үйлчилгээний сонгон шалгаруулалтыг холбогдох хууль, журмын дагуу зохион байгуулж “Худалдан авах ажиллагааны цахим систем”-д худалдан авах ажиллагааны үр дүн, гэрээ, гэрээний биелэлтийг тухай бүр байршуулсан. Үүнд: - Шинжилгээний зориулалттай Купеляцийн зуух - Сорьц дарах лазер төхөөрөмж - “Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, химийн урвалж - Цахим хурлын заалны тоног төхөөрөмж - Төв, орон нутгийн хэлтсүүдэд “хэмжил зүйн эталон, лабораторийн тоног төхөөрөмж - Компьютер болон бусад шаардлагатай тоног төхөөрөмж - Орон нутгийн хэлтсүүдэд хөдөө ажлын туулах чадвартай технологийн автомашин - Хэмжил зүйн лабораториудын өрөөний засвар хийх. - Хэмжил зүйн эталон, лабораторийн тоног төхөөрөмж - “Стандарт, хэмжил зүйн салбарын технологийн зориулалттай автомашин	100
4.4	Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан гаргах, дүн шинжилгээ хийх, Үндэсний аудитын газраар хянуулж, баталгаажуулах	Улсын төсөв	Тайлангийн тоо	4	4	2021 оны жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг 2022 оны оны 3 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн тайланг 2022 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлсэн. 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд Үндэсний аудитын газраас 2022 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрөөс явцын аудит хийгдэж байна.	100
4.5	Төв, орон нутгийн СХЗХ-үүдийн 2023 оны урсгал төсөв, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг нэгтгэх, батлуулах	Улсын төсөв	Батлагдсан төсөв	9.1 тэрбум	9.2 тэрбум	Нийт 5 хөтөлбөрөөр 118 арга хэмжээний 13,523.6 сая төгрөгийн саналыг ШСАА-нд хүргүүлж, цахим мэдээллийн санд оруулсан болович Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээ батлагдаагүй.	100

Гуравдугаар хэсэг. ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙГ САЙЖРУУЛАХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ							
5	**Зорилт 5. СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ХЭРЭГЛЭГЧ, ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧИД ИЛ ТОД, ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БОЛГОХ**	**Улсын төсөв**	**Хэрэглэгчийн сэтгэл ханамж, %**	**87.9**		**Төрийн үйлчилгээг илт тод, нээлттэй хүртээмжтэй хүргэх, хэрэглэгчийн сэтгэл ханамжийг дээшлүүлэх санал гомдол хүлээн авах чиглэлээр 18 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Үүнээс:** - **Бүрэн хэрэгжсэн арга хэмжээ-...** - **Хэрэгжиж байгаа арга хэмжээ-...** СХЗГ-ын 1800-2525 тусгай дугаарт 2022.01.03-2022.12.09-ны байдлаар 10 гомдол, тусгай дугаарт 1781 дуудлага хүлээн авч шийдвэрлэсэн. “Чанар” аплейкешний санал хүсэлт цэсэн дээр 12 хүсэлт ирснийг холбогдох газар нэгжүүдээр шийдвэрлүүлж, бүртгэсэн.	92.7
5.1	Аймгийн СХЗХ-үүдэд шалгалт тохируулгын лабораторийг бий болгох техникийн чадавхыг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөв	Шалгалт тохируулга хийж буй хэлтэс	2	13	1. Байгууллагын нэмэлт орлого, хөрөнгө оруулалтаар 2022 онд нийт 128 ш ажлын эталонууд шинээр нийлүүлсэн. Үүнд: - Аналитик электрон жин 14 ш - Цахилгааны ажлын эталон 3 ш. - F1, F2 ангийн багц туухай 18 ш 2. 15 аймгийн СХЗХ-үүдийн нийт 16 улсын шалгагч, мэргэжилтнүүд шалгалт тохируулгын ажилтны эрх авах сургалтад хамрагдаж, чадавхаа үнэлүүлсэн.	100
5.2	Хэмжил зүйн Зөвлөлийн хуралдааныг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Зохион байгуулсан Зөвлөлийн хуралдааны тоо	8	8	Хэмжил зүйн зөвлөлийн хуралдааныг 2 удаа танхимаар 4 удаа цахимаар нийт 6 удаа зохион байгуулсан. Хэмжил зүйн зөвлөлийн хуралдааны дэгийг баталж, Хэмжил зүйн ажил үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээний төсөл, ХЗХ-ийн ШУТС-ийн төслийн тайлан мэдээлэл, 19 ААНБ-ын 21 хэмжих хэрэгслийн загварын туршилт хийсэн болон Хэмжил зүйн үйл ажиллагаа эрхлэх 27 ААНБ-ын чадавхыг үнэлсэн ажлын хэсгийн дүгнэлтийг ХЗЗ-ийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж шийдвэрлүүлсэн.	100
5.3	Олон Улсын Цахилгаан техникийн Хороо (IEC)-н дахь Стандарт, хэмжил зүйн газрын гишүүнчлэлийн статусыг ахиулах урьдчилсан судалгаа гаргах	Улсын төсөв	Судалгааны тоо	-	1	Олон улсын цахилгаан техникийн хороо (IEC) дахь СХЗГ-ын гишүүнчлэлийн статусыг ахиулах Урьдчилсан судалгааг боловсруулсан. 2022 оны 10 дугаар сард АНУ-ын Сан-Франциско хотод зохион байгуулагдсан Олон улсын цахилгаан техникийн хорооны 86 дугаар хуралд газрын дарга оролцож статусаа ахиулах боломж нөхцлийн талаарх мэдээ, мэдээлэл авсан.	100

5.4	Хоёр талт хамтын ажиллагааны үр ашгийг нэмэгдүүлэх хамтарсан төсөл, хөтөлбөр боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Улсын төсөв	Төсөл, хөтөлбөрийн тоо	-	1	Гадаадын төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд дараах төсөл хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, МУ-ын Шадар сайдын Ажлын албанд 2022 оны 01/83 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. Үүнд: 1. "Эрчим хүчний салбарт чанарын дэд бүтцийг хөгжүүлэх нь – №: 2014.2132.0 /4В-95310- II шат". 2. "Монгол Улсын Уул уурхайн салбарт чанарын дэд бүтцийг бэхжүүлэх нь" – №4В-95326 (2016.2005.3) - III шатны төсөл. 3. "Эрчим хүчний салбар дахь хэмжлийн түлхүүр эталон ба технологийн Хятад-Монголын хамтарсан судалгааны төсөл. "Эрчим хүчний салбарт чанарын дэд бүтцийг хөгжүүлэх нь" төслийн хүрээнд ХБНГУ-ын Физик, техникийн хүрээлэн (PTB)-ийн төслийн зохицуулагчид Стандарт, хэмжил зүйн газарт 2022.09.10-2022.09.23-ны өдрүүдэд ирж ажилласан.	100
5.5	Орон нутгийн Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийг Тусгай зориулалтын технологийн автомашинтай болгох	Улсын төсөв	Автомашины тоо	-	10	Аймаг дахь Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсүүдэд туулах чадвар сайтай тусгай зориулалтын 10 автомашин нийлүүлэхээр төлөвлөсөн холбогдох тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулж Архангай, Сүхбаатар аймгийн СХЗХ-д автомашиныг хүлээлгэн өгөх бөгөөд Баянхонгор аймгийн СХЗХ-д автомашин авах боломж нөхцлийг хангаж өгсөн. СХЗГ-т 1 автомашиныг ашиглаж байгаа бөгөөд 4 машин хүлээлгэн өгөхөөр хүлээгдэж байгаа. 6 автомашин ирнэ. Хүлээлгэн өгөхөд бэлэн болсон Шадар сайдыг хүлээж байгаа.	100
5.6	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагааг олон нийтэд сурталчлах, мэдээлэх, мэдээллийн ил тод байдлыг хангах, "Стандарт, хэмжил зүй" сэтгүүлийг тогтмол эрхлэн явуулах	Улсын төсөв	Мэдээ, мэдээллийн тоо, сэтгүүлийн тоо	50/2	130/4	"Стандарт, хэмжил зүй" сэтгүүлийн I, II улирлын дугаарыг эрхлэн гаргасан. Үүнд: ✓ 2021 оны онцлох үйл ажиллагаа, 2022 онд хэрэгжүүлэх томоохон ажлууд. ✓ Дэлхийн хэмжил зүйн өдрийг тохиолдуулан "Дижитал эрин дэх Хэмжил зүй" сэдэвт. Сэтгүүлийг masm.gov.mn цахим сайтад цахимаар нийтэлж, МУ-ын Шадар сайд, холбогдох бусад байгууллагад тус тус хүргүүлсэн.	100

						✓ Нэг, хоёрдугаар улирлын сэтгүүл хэвлэмлээр, 10 дугаар сард Дэлхийн стандартын өдөрт зориулан цахим хэлбэрээр гарсан. Нийт 139 мэдээ, мэдээлэл бэлтгэсэн.	
5.7	IAF certsearch олон улсын цахим хуудсанд менежментийн тогтолцооны стандартыг нэвтрүүлж, Стандарт, хэмжил зүйн газраас гэрчилгээжсэн байгууллага, аж ахуйн нэгжийг бүртгэх, идэвхжүүлэлт хийх	Улсын төсөв	Гэрчилгээжсэн байгууллагын хувь	60%	75%	IAFcertsearch ОУ-ын цахим хуудсанд СХЗГ-аас менежментийн тогтолцооны стандартыг нэвтрүүлсэн нийт 240 гэрчилгээжсэн байгууллагаас тухайн байгууллага Confirm хийж зөвшөөрөх ёстойгоос 180 байгууллага зөөвшөөрч гэрчилгээжиж бүртгэгдсэн.	90
5.8	Нийгэмд стандартчиллын талаарх ойлголтыг дээшлүүлэх чиглэлээр олон нийтэд чиглэсэн стандартын мэдээ мэдээллийн контент бэлтгэх, түгээх	Улсын төсөв	Контентийн тоо	-	4	Стандартын чиглэлээр 20 контент, хэмжил зүйн чиглэлээр 10 контентыг бэлтгэж байгууллагын masm.gov.mn сайт, Стандарт, хэмжил зүйн газрын мэдээлэл пэйж хуудас зэрэг олон нийтийн мэдээллийн сүлжээгээр дамжуулан түгээсэн. Эмхэтгэл – 4 /4000ш/, Брошур – 2 /1000ш/ Нээлттэй хаалганы өдөр – 2 удаа 1. МҮОНТ-тэй хамтын ажиллагааны хүрээнд “Олон нийтийн цаг” нэвтрүүлгээр стандартыг сурталчлах хүрээнд 3 нэвтрүүлэг гарсан. 2. МҮОНТ-ийн “Монголын мэдээ” мэдээллийн хөтөлбөрөөр стандартын талаар гурван удаагийн мэдээлэл гарсан. 3. ЖДҮГ-тай хамтран бүтээгдэхүүний тохирлын гэрчилгээний ач холбогдлын талаар видео шторк зураг авалтын шатандаа явж байгаа. 4. Стандарттай холбоотой асуудлаар олон нийтийн тв, сонин, сайтад 24 удаа ярилцлага, тодруулга СХЗГ-ын мэргэжилтнүүд өгсөн. 5. 10.14-ны Дэлхийн стандартын өдрөөр “Стандарт ба түүний хэрэгжилтийг хангах нь” сэдэвт хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. 6. Төв болон орон нутгийн СХЗХ-үүдээр нийт “Стандарт бидний амьдралд” сэдэвт 20 өөр стандартаар видео танилцуулга хийлгэж, байгууллагын цахим хуудсаар сурталчилсан. 7. Батлагдсан стандарт болон стандарттай холбоотой мэдээ мэдээлэл, сургалтын талаар	100

						нийт 23 мэдээг байгууллагын цахим хуудсаар сурталчилсан. 8. “Тогтвортой хөгжлийн зорилго”, “Дэлхийн жижиг дунд үйлдвэрийн өдөр-2022” нээлттэй хаалганы өдөр болон Налайх дүүргийн Тамгын газартай хамтран зохион байгуулсан нээлттэй хаалганы өдрөөр стандартыг олон нийтэд сурталчилсан.	
5.9	Хэмжил зүйн мэдээллийн сан, Баталгаажуулалтын мэдээллийн санг хөгжүүлэх “e-Mongolia” цахим санд холбох	Улсын төсөв	“e-Mongolia” цахим санд холбогдсон мэдээлэл, Мэдээллийн сангийн хувь,	1/50	48/100	1. **Хэмжил зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн сан:** Хэмжил зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн санг дараах хэмжил зүйн үйл ажиллагааны чиглэлээр хөтлөх ажлыг зохион байгуулсан. Үүнд: - 20 аймаг орон нутгийн СХЗХ-үүдийн шалгалт баталгаажуулалт хийгдсэн нийт 92097 хэмжих хэрэгсэл; Цахилгааны хэмжлээр-59173, Температурын хэмжлээр-196, Массын хэмжлээр-11431, Даралтын хэмжлээр-3937, Эзэлхүүний хэмжлээр-10990 хэмжих хэрэгслийн шалгалт баталгаажуулалтын мэдээг тус, тус мэдээллийн санд бүртгэн авсан. - загварын туршилтад тэнцсэн 21 хэмжих хэрэгслийн загвар (нийт-568 загвар); - хэмжих хэрэгсэл импортлох, үйлдвэрлэх, засварлах, суурилуулах үйл ажиллагаа эрхлэх 27 аж ахуйн нэгж байгууллага (нийт-200 ААНБ). - шалгалт тохируулга хийгдсэн нийт 17060 ажлын эталоны ба хэмжих хэрэгсэл /2022 оны 12 дугаар сарыг урьдчилсан байдлаар тооцсон болно/; **Баталгаажуулалтын мэдээллийн нэгдсэн сан:** Баталгаажуулалтын мэдээллийн нэгдсэн санг “Сод электроникс” ХХК-тай гэрээ байгуулан шаардлагатай хөгжүүлэлтийг хийсэн. Тус санд одоогоор нийт 6021 мэдээлэл орсон. **e-mongolia нэгдсэн систем:** Тус нэгдсэн системд e-standart.gov.mn сайт холбогдсон. Хэмжил зүйн мэдээллийн сан, Баталгаажуулалтын мэдээллийн нэгдсэн санг И-Монголиа системд холбох бэлтгэл ажлыг хангасан. Үүнд: ✓ Мэдээллийн санг үүсгэх ✓ Мэдээллийн сангийн үйл ажиллагаанд тест хийх ✓ Программын ажиллагааг тестлэх	50

5.10	Чанар гар утасны аппликейшн хөгжүүлэх, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөв	Мэдээллийн төрөл	3	5	"Чанар" гар утасны апплейкшнийг хөгжүүлэлтийг хийн Google Play store, App store-д байршуулсан ба дараах 5 төрлийн мэдээллийг авах боломжтой болсон. Үүнд: 1. Мэдээ цэсээр дамжуулан Газрын үйл ажиллагааны талаарх мэдээлэл. 2. Стандарт цэсээр дамжуулан Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй 6536 стандартыг цахимаар үзэх, худалдан авах боломжтой. 3. Баталгаажуулалт цэсээр дамжуулан- Бүтээгдэхүүн тогтолцооны баталгаажуулалтын зүйл ажиллагаатай холбоотой мэдээлэл (Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, менежментийн тогтолцоо, аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн, импортын баталгаажуулалт) 4. Санал, хүсэлт цэсээр дамжуулан Стандарт, хэмжил зүйн салбарын үйл ажиллагаатай холбоотой санал хүсэлт өгч шийдвэрлүүлэх 5. 1800-2525 цэсээр дамжуулан Стандарт, хэмжил зүйн байгууллагаас үзүүлж буй үйлчилгээний талаарх мэдээллийг автомат хариулагч болон оператортай холбогдож авах боломжтой болсон.	100
5.11	Стандарт, хэмжил зүйн салбар байгуулагдсаны 100 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх тухай шийдвэр гаргуулах	Улсын төсөв	Батлагдсан ЗГ-ын шийдвэрийн тоо	-	1	Монгол Улсад Стандарт, хэмжил зүйн салбар үүсэн байгуулагдсаны 100 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх бэлтгэл ажлыг хангах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/81 дүгээр тушаалаар байгуулсан. Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 204 дүгээр тогтоолоор баталсан "Түүхэн үйл явдлын ой, тэмдэглэлт өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх журам"-ын 1.2-д заасны дагуу Монгол Улсын Шадар сайдад салбарын 100 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх талаар шийдвэр гаргаж өгөх хүсэлтийг СХЗГ-ын 2022 оны 01/953 дугаартай бичгээр хүргүүлсэн.	70
5.12	Нээлттэй хаалганы өдөрлөг арга хэмжээг салбарын хэмжээнд зохион байгуулах	Улсын төлөв	Зохион байгуулагдсан үйл ажиллагааны тоо	-	1	Налайх дүүрэгт "НЭЭЛТТЭЙ ХААЛГАНЫ ӨДӨРЛӨГ"-ийг зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээний хүрээнд дараах мэдээлэл, үйлчилгээг үзүүлсэн. Үүнд: 1. Монгол Улсын хэмжээнд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй стандартын талаарх мэдээлэл, лавлагаа. 2. Бүтээгдэхүүн, баталгаажуулалтын ач холбогдлын талаарх мэдээлэл.	100

						3. Эрдэнийн чулуун эдлэлийг гэрчилгээжүүлэх. 4. Бүх төрлийн хэмжих хэрэгслийг баталгаажуулах 5. Бусад баталгаажуулалтын ач холбогдлын талаарх мэдээлэл. 6. Эрдэнийн чулуун эдлэлийг гэрчилгээжүүлэх. 7. Бүх төрлийн хэмжих хэрэгслийг баталгаажуулах 8. Бусад.	
5.13	Дэлхийн хэмжил зүйн өдөр, Дэлхийн Стандартын өдрийг тохиолдуулан үйл ажиллагаа, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Зохион байгуулсан арга хэмжээ, тоо	2	2	Дэлхийн Хэмжил зүйн өдрийг “Дижитал эрин дэх Хэмжил зүй” уриан дор тэмдэглэх ажлын хүрээнд 20 арга хэмжээг батлагдсан хөтөлбөрийн дагуу амжилттай зохион байгуулсан. 1. “Дижитал эрин дэх Хэмжил зүй” сэдвийн хүрээнд цахим семинарыг 5 дугаар сарын 20-ны өдөр зохион байгуулсан. 2. Хэмжил зүйн үйл ажиллагааг сурталчлан танилцуулах ажлын хүрээнд олон нийтийн сүлжээ, мэдээллийн хэрэгслээр болон олон улсын мэдээллийн сайтуудад 10 мэдээлэл бэлтгэн нийтлүүлсэн. 3. 20 Аймгийн СХЗХ-үүд хэмжил зүйн үйл ажиллагааг сурталчлах хүрээнд 10 хэмжих хэрэгсэл тус бүрт контент бэлтгэн сурталчилсан. 4. Дижитал шилжилт, дижитал хэмжил зүйн талаар хэмжил зүйн олон улсын байгууллагын материал судалж, танилцуулга бэлтгэж, ХЗБГ ба ХХШБГ-ын ажилтнуудад зориулсан дотоод 3 сургалт зохион байгуулсан. 5. Стандарт, хэмжил зүй сэтгүүлд “Дижитал чанарын дэд бүтэц”, “дижитал хэмжил зүй”, “дижитал шалгалт тохируулгын гэрчилгээ” сэдвийн хүрээнд болон хэмжил зүйн чиглэлээр хэвлэлийн эх, материал бэлтгэж, сэтгүүлийн 4 дугаарыг хэвлүүлсэн.	100
5.14	Чанарын дэд бүтцийн бүрэлдэхүүн, оролцогч ба сонирхогч талуудад чиглэсэн Дэлхийн чанарын өдрийг тэмдэглэх, Үндэсний чанарын шагнал олгох арга хэмжээг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Зохион байгуулсан арга хэмжээ, тоо	1	1	“Дэлхийн чанарын чуулган”, “Үндэсний чанарын шагнал” олгох арга хэмжээг МҮХАҮТ-тай хамтран зохион байгуулах ажлын хэсэг болон шалгаруулалтын ажлын хэсэг томилогдон зохион байгуулалтын ажил хийгдэж, бэлэн болсон. Шалгаруулалтыг хийж гардуулах ажил Шадар сайдаас шалтгаалж хүлээгдэж байгаа.	90

5.15	Цахим хурлын танхим бий болгох	Улсын төсөв	Бий болсон цахим хурлын танхим	-	1	СХЗГ-аас үзүүлж буй бүх төрлийн сургалт, мэдээллийг зайнаас хүргэх зорилтын хүрээнд Стандарт, хэмжил зүйн газрын албан хэрэгцээнд цахим хурлын заалны тоног төхөөрөмж нийлүүлэгдэж ашиглалтад орсон.	100
5.16	Байгууллагын хүний нөөцийг бүрдүүлэх, төрийн жинхэнэ албан тушаалд томилох, сонгон шалгаруулах, шагнах, гүйцэтгэлийг үнэлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Хэрэгжилтийн хувь	100	100	Тайлант хугацаанд Төрийн албаны зөвлөлд 6 удирдах албан тушаал, 30 гүйцэтгэх албан тушаалын сул орон тоон дээр тусгай шалгалтын захиалгыг хүргүүлж тусгай шалгалтад тэнцсэн 32 албан хаагчийг төрийн захиргааны албан тушаалд томилсон. ТАЗ-өөс зохион байгуулсан албан тушаалын тусгай шалгалтад тэнцэж, анх удаа төрийн захиргааны албан тушаалд томилогдсон 19 албан хаагчийн Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн тангараг өргөх үйл ажиллагааг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 1995 оны 109 дүгээр зарлигаар баталсан "Төрийн захиргааны албан хаагчийн тангараг өргөх ёслолын журам"-ын дагуу 2022 онд 2 удаа зохион байгуулсан. СХЗГ-ын ХХШБГ, БТБГ, ХЗБГ, СХГ-ын сул 4 ажлын байран дээр ажлын байрны захиалгыг ТАЗ рүү Газрын 2022 оны 01/855, 01/929, 01/973 тоот албан бичгээр явуулсан. - "Дэлхийн хэмжил зүйн өдөр"-ийг тохиолдуулан нийт 28 албан хаагчийг СХЗГ-ын Жуух бичгээр шагнасан. Ардын хувьсгалын 100, 101 жилийн ойн баярыг тохиолдуулан төрийн дээд одон медалиар шагнуулах нийт 42 албан хаагчийн материалыг ШСАА-аар дамжуулан ЗГХЭГ-т хүргүүлсэн. Мөн салбарын тэргүүнээр 31 албан хаагч, жуухаар 28 албан хаагчийг тус тус шагнаж урамшуулсан. Ардын хувьсгалын 100 жилийн ойн медалиар шагнуулах 297 албан хаагч, ахмад ажилтнуудын мэдээллийг ЗГХЭГ болон ШСАА-д хүргүүлснээс 203 медаль ирсэн бөгөөд салбарын албан хаагчид болон ахмадуудад гардуулсан өгсөн.	100
5.17	ISO 9001:2016 стандартын шаардлагад үргэлжлүүлэн нийцэж байгаа эсэхэд дотоод аудит, удирдлагын дүн шинжилгээ хийх	Улсын төсөв	Зохион байгуулалтын үндсэн нэгж	4	8	СХЗГ-ын даргын 2021 оны 07 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/92 тушаалаар байгуулагдсан орон тооны бус чанарын хороо нь 2022 онд агентлагийн даргатай гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө байгуулан 8 арга хэмжээг хэрэгжүүлснээс 2 ажил 100%, 1 ажил 90%, 1 ажил	70

						80%-ын биелэлттэй. 4 ажлын биелэлт хангалтгүй байна. Манай газар дээр чанарын менежер гэсэн орон тоо байхгүй байгаа. Харин НМХГ, Мэргэжлийн хяналт дээр чанарын менежер гэсэн орон тоо байгаа тул орон тооны байхаар ирэх онд дотоод зохион байгуулалтыг хийнэ.	
5.18	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын албан хаагчдын компьютер, тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөв	Шинэчилсэн компьютер, тоног төхөөрөмжийн тоо	-	80	СХЗГ-ын 2022 оны Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд СХЗГ-ын албан хаагчдын компьютер, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх арга хэмжээ тусган хэрэгжүүлж, албан хаагчдад 80 ш компьютер, 15 ш нөтбүүк, 12 ш принтер, ухаалаг самбар 2 ш-ийг газар нэгжүүдээс ирүүлсэн саналыг үндэслэн хуваарилсан. Хуучин ашиглаж байсан компьютероос ашиглах боломжтойг нь форматлан зохион байгуулалтын үндсэн нэгж болон 20 аймгийн СХЗХ-д хуваарилсан.	100
Дөрөвдүгээр хэсэг. БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХАВСРАЛТ							
6.1	Төрийн албан хаагчийн мэргэшүүлэх сургалтын 2022 оны төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг хангах	Улсын төсөв	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт, %	100	100	Албан хаагчдыг Төрийн албаны хуулийн дагуу төрийн албаны мэргэшүүлэх богино болон дунд хугацааны багц сургалтад нийт 31 албан хаагчийг хамруулсан. Үүнд: - Бодлого, стратегийн богино хугацааны сургалтад 4 албан хаагч - Эрхэлсэн түшмэлийн албан тушаалын мэргэшүүлэх багц сургалтад 1 албан хаагч - Ахлах түшмэлийн албан тушаалын мэргэшүүлэх багц сургалтад 3 албан хаагч - Төрийн албан хаагчийг мэргэшүүлэх дунд хугацааны давтан сургалтад 6 албан хаагч - Төрийн албанд шинээр томилогдсон албан хаагчдыг мэргэшүүлэх дунд хугацааны сургалтад 3 албан хаагч - Төрийн албанд анх томилогдсон албан хаагчийг чиглүүлэх богино хугацааны сургалтад 8 албан хаагч	100%
6.2	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын ажилтан, албан хаагчдын Нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр, Сургалтын хөтөлбөрийг шинэчлэх боловсруулах, хэрэгжилтийг хангах, тайлагнах	Улсын төсөв	Хөтөлбөрийн тоо, хэрэгжилтийн хувь.	2/70	2/100	1. "Стандарт, хэмжил зүйн салбарын албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр"-ийг СХЗГ-ын даргын 2022 оны А/203 тушаалаар батлуулсан. 2. Шинэчлэн батлагдсан "Стандарт, хэмжил зүйн салбарын албан хаагчдын сургалт хөтөлбөр, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр"-ийг Абле	100

						системийн олон нийт цэс хэсэгт тавьж албан хаагчдад болон аймаг дахь Стандарт, хэмжил зүйн хэлтсийн албан хаагчдад мэдээлсэн. **Нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн хүрээнд:** - Хаан, Голомт банканд цалингийн зээлийн хүүг бууруулах талаар санал хүргүүлж шийдвэрлэсэн. - Цалингийн зээлтэй албан хаагчдын судалгаар салбарын хэмжээнд авч нэгтгэсэн. /400 гаруй/ Хаан банктай хамтран ажиллах гэрээ байгуулан бусад банкнаас хэрэглээний болон цалингийн зээлтэй албан хаагчдын судалгаар авч нэгтгэсэн. Энэхүү хамтын ажиллагааны хүрээнд өндөр хүүтэй, хугацаа багатай зээл авсан салбарын албан хаагчид зээлээ Хаан банканд шилжүүлэн сарын 1,1%-ийн хүүтэй, уян хатан нөхцөл санал болгосон.	
							92.5

ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЯНАСАН:
МОНГОЛ УЛСЫН ШАДАР САЙД .... / С.АМАРСАЙХАН/
(албан тушаал) *(гарын үсэг)*

....
(огноо)

ТӨЛӨВЛӨГӨӨ ТАЙЛАГНАСАН:
СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ .... /Б.УУГАНБАЯР/
(Албан тушаал) *(гарын үсэг)*

ХТҮ3154 9020030641 9096035

....
(огноо)